

Kommunförvaltningen

Delegationsbeslut, Yttrande över SKB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att yttra sig över SKB:s ansökan om utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8 i enlighet med förvaltningens förslag samt att skicka yttrandet till Mark- och miljödomstolen. (Bilaga).

Beslutet fattas utifrån kommunstyrelsens delegationsordning, brådsökande ordförandebeslut enligt 6 kap. 39 § kommunallagen.

Fabian Sjöberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun fick den 1 december 2025 en underrättelse från Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt om Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) ansökan om tillstånd till utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8 i Östhammars kommun. Verksamheten omfattas av kraven på specifik miljöbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har getts in. Synpunkter med anledning av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen ska lämnas till domstolen senast den 30 januari 2026.

SKB har i uppdrag att ta hand om det radioaktiva avfallet från de svenska kärnkraftverken. I SKB:s system för omhändertagande av radioaktivt avfall ingår två geologiska slutförvar i Forsmark i Östhammars kommun; ett slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) och ett slutförvar för använt kärnbränsle (Kärnbränsleförvaret). Utbyggnation av SFR pågår och förberedelser för uppförandet av Kärnbränsleförvaret har påbörjats. I samband med SKB:s arbeten med slutförvaren har ett utökat behov av ytor uppkommit.

SKB har nu sökt tillstånd för utfyllnad av vattenområde för att, i direkt anslutning till nuvarande pir norr om SFR, skapa mer verksamhetsytor. På de nya ytorna planeras tillverkning av ventilationsrör, ballasthantering (med krossning), gjutning av betongelement och upplagsytor.

Beslutsunderlag

Bilaga. Förvaltningens förslag till yttrande

Ansökan med bilagor finns att läsa på [SKB:s hemsida](#).

Beslutet skickas till

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (mmd.nacka@dom.se, målnr M 8782-25)

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef (Ulf Andersson)

Utredare (Anna Bergsten)

Kommunstyrelsen för anmälan av delegationsbeslut

Samhällsbyggnadskontoret
Anna Bergsten
Camilla Andersson

Mål M 8782-25

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

mmd.nacka@dom.se

Yttrande över SKB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8

Östhammars kommun mottog den 1 december 2025 en underrättelse från Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt angående kungörelse av Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) ansökan om tillstånd till utfyllnad av vattenområde och muddring samt krossning av bergmaterial och tillverkning av betong m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8 i Östhammars kommun. Verksamheten omfattas av kraven på specifik miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken och en miljökonsekvensbeskrivning har getts in.

Synpunkter med anledning av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen ska lämnas till domstolen senast den 30 januari 2026.

Bakgrund

SKB har i uppdrag att ta hand om det radioaktiva avfallet från de svenska kärnkraftverken. I SKB:s system för omhändertagande av radioaktivt avfall ingår två geologiska slutförvar i Forsmark i Östhammars kommun; ett slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) och ett slutförvar för använt kärnbränsle (Kärnbränsleförvaret). Utbyggnation av SFR pågår och förberedelser för uppförandet av Kärnbränsleförvaret har påbörjats. I samband med detta arbete har ett utökat behov av ytor uppkommit.

SKB har nu sökt tillstånd för utfyllnad av vattenområde för att, i direkt anslutning till nuvarande pir norr om SFR, skapa mer verksamhetsytor. Utfyllnad i havet, både norr och söder om den befintliga piren, planeras göras med bergmassor från anläggandet av SKB:s slutförvar. På de nya ytorna planeras tillverkning av ventilationsrör, ballasthantering (med krossning), gjutning av betongelement och upplagsytor. I den föreslagna anläggningskonstruktionen ingår ett kväverningssystem, med en våtmarksdel och en flisdel, för att rena dagvatten samt lakvatten från bergmassor.

Anläggningsarbetet planeras att starta omkring år 2027 och pågå i cirka sex år. Verksamheten på området planeras pågå i olika former fram till omkring 2080-talet.

Samråd genomfördes under våren 2025 och Östhammars kommun lämnade med anledning av det in ett yttrande till SKB den 8 maj 2025 (KS-2025-235, BMN 2025-759).

Samhällsbyggnadskontoret
Anna Bergsten
Camilla Andersson

Östhammars kommuns synpunkter

En övergripande synpunkt från Östhammars kommun är att det är olyckligt att SKB nu är i en sådan situation att det finns behov av en, som kommunen upplever det, forcerad tidsplan för prövningen. Kommunen har förståelse för att förutsättningar förändras och det är positivt att SKB anpassar sin verksamhet efter det. Det är dock av yttersta vikt att remissinstanser, till exempel statliga expertmyndigheter, ges tillräckligt med tid för att ta del av och granska ansökningshandlingarna. Även om kommunen känner sig trygg med att Mark- och miljödomstolen kommer att göra en fullständig prövning är det olyckligt att SKB nu hamnat i en situation där de anser att det finns skäl att yrka på skyndsam handläggning.

Lokalisering och behovet av verksamhetsytor

Det finns, som SKB konstaterar i ansökan, utmaningar med att hitta en lämplig plats i närområdet. Natur- och kulturvärdena är höga och närheten till kärnkraftverkets kylvattenkanal innebär ytterligare en utmaning.

Den föreslagna utfyllnaden i vattenområdet kommer, trots att skyddsåtgärder vidtas, även den att ha stor påverkan. Det är därför viktigt att det finns tydligt motiverat varför det är bästa platsen och att det finns behov av de ytor som skapas genom utfyllnaden. Gällande ytorna norr om piren anser inte kommunen att vald lokalisering och behovet av ytorna är tillräckligt tydligt motiverat i ansökan.

De verksamhetsytor som planeras skapas genom utfyllnad i vattenområdet norr om piren ska enligt ansökan nyttjas för genomströmningslager, krossning och sortering inför avyttring av bergmassor till den externa marknaden under hela perioden som bergmassor genereras. Närheten till hamnen nämns som ett av skälen för vald lokalisering.

I den östra delen av SFR:s verksamhetsområde, i direkt anslutning till hamnen, finns ytor som även de planeras användas för genomströmningslager, krossning och sortering inför avyttring av bergmassor. Kommunen uppfattar att SKB nu inte anser att ytorna inom SFR:s verksamhetsområde är tillräckliga för hantering av massor inför uttransport. Under prövningen av SFR, det vill säga innan det fanns planer på ytterligare bergupplag i området, bedömdes dock ytorna inom SFR:s verksamhetsområde vara tillräckliga. Även ytorna för bergupplag inom Kärnbränsleförvarets verksamhetsområde borde kunna vara tillgängliga för tillfällig lagring i väntan på avyttring, åtminstone för massor från Kärnbränsleförvaret.

Utfyllnaden av piren planeras enligt ansökan att genomföras etappvis under totalt cirka sex år. SKB planerar att anlägga den södra delen först och sedan den norra delen, vilket bör innebära att den norra delen som tidigast blir klar under 2032. I ansökan beskrivs inte vad den södra delen ska nyttjas till efter 2036 om både norra och södra delen fylls ut. Om enbart södra delen fylls ut ska södra delen nyttjas för genomströmningslager, krossning och sortering inför avyttring av bergmassor från ca 2036-2080.

Östhammars kommun anser att det finns skäl för SKB att tydligare motivera behovet av den norra delen av utfyllnaden. Med grund i det som i nuläget framförs i ansökan (se ovan) har kommunen svårt att se att det är motiverat att ta i anspråk vattenområdet norr om piren.

Samhällsbyggnadskontoret
Anna Bergsten
Camilla Andersson

Naturvärden

Påverkan på det marina habitatet samt skyddsåtgärder för dessa miljöer och arter kopplade till dem är i handlingarna mer omfattande beskrivna än tidigare. Östhammars kommun vill poängtera att våra kustmiljöer och fiskesamhällen idag befinner sig i ett högt tryck från många användare av havet och då det som SKB konstaterar är osäkert om och hur lång tid det tar innan de nyskapade strandmiljöerna kommer fungera som kompensation, är fiskeavgiften av stor betydelse för möjligheten att kunna tillskapa andra kompensatoriska åtgärder. När det gäller omfattningen av fiskeavgiften bedömer kommunen att Länsstyrelsen är den myndighet som mest kvalificerat kan bedöma beräkningarna som presenteras och möjliga effekter av vad en sådan avgift kan bidra med. Kommunen anser att åtgärderna gällande utformning av den nya strandbanken behöver komma till stånd så tidigt i processen som möjligt, för att möjliggöra en bedömning av funktionen och behov av ytterligare kompensationsåtgärder genom fiskeavgiften.

Kontrollprogram

SKB föreslår i ansökan ett villkor om kontroll (villkor 16). Enligt förslaget ska kontrollprogrammen tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten, vilket kommunen är positiv till. Östhammars kommun anser dock att det, i likhet med villkoren för kontrollprogram för SFR och Kärnbränsleförvaret, finns skäl att ange i villkoren *när* programmen ska ges in till tillsynsmyndigheten¹. Tidsangivelsen skapar en större tydlighet för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet.

Östhammars kommun vill som i tidigare yttrande betona relevansen av att ha en omfattande uppföljning av kväverenslösningen, då det delvis är en ny teknisk lösning som inte tidigare finns utvärderad i denna typ av utformning. I den tekniska beskrivningen anges två våtmarker med 85 procents ammoniumreduktion som referens. Som kommunen gav inspel på i avgränsningssamrådet bedömer vi att en 70-procentig rening av kväve, vilket föreslås i handlingarna, ändå ligger i ett mycket högt spann när vi tittar bredare på resultat från rening av dagvatten och spillvatten med olika våtmarkslösningar. Kommunen vill också igen lyfta frågan kring beskrivning av möjliga kompletterande lösningar om önskvärd effekt inte uppnås när det gäller andel kväverening.

Uppföljning av de marina värdena blir en viktig del i kontrollprogrammet då dessa värden lyfts fram av flera parter redan i avgränsningssamrådet.

¹ I till exempel villkor B26 för Kärnbränsleförvaret står att "förslag till kontrollprogram avseende uppförandeskedet ska ges in till berörd tillsynsmyndighet senast tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas" och "förslag till kontrollprogram avseende driftskedet ska ges in till berörd tillsynsmyndighet senast tre månader innan anläggningen tas i drift".